

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการกองทุนหมู่บ้านป่าพร้าวนอก ตำบลป่าแดด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 1) ระบบสารสนเทศ
- 2) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ
- 3) การออกแบบและพัฒนาระบบ
- 4) ฐานข้อมูล
- 5) งบดุล
- 6) งบกำไรขาดทุน
- 7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ระบบสารสนเทศ

ตัลยูทซ์ สว่างวรรณ (2546) อธิบายว่า ระบบสารสนเทศ หมายถึง กลุ่มของระบบงานที่ประกอบด้วยฮาร์ดแวร์ หรือตัวอุปกรณ์ และซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่ทำหน้าที่รวบรวม ประมวลผล จัดเก็บ และแจกจ่ายข้อมูลข่าวสารเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและการควบคุมภายในองค์กร นอกจากนี้ยังช่วยบุคลากรในองค์กรนั้นในการประสานงาน การวิเคราะห์ปัญหา การสร้างแบบจำลองวัตถุที่มีความซับซ้อน และการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ

กระบวนการทำงานของระบบสารสนเทศประกอบด้วย กิจกรรม 3 ชนิด คือ การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ การประมวลผล และการนำเสนอผลลัพธ์ การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ (Input) จัดการรวบรวมข้อมูลจากส่วนต่างๆ ขององค์กร หรือจากสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร การประมวลผล (Processing) ทำหน้าที่ปรับเปลี่ยนข้อมูลที่นำเข้ามาให้อยู่ในรูปแบบที่มีความหมายต่อองค์กร ซึ่งสามารถนำไปใช้งานได้ การนำเสนอผลลัพธ์ (Output) จัดการนำข่าวสารหรือข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลแล้ว ไปเสนอให้แก่ผู้ใช้ตามความเหมาะสมหรือนำไปส่งต่อให้กับส่วนอื่น ซึ่งต้องนำข่าวสารนี้ไปใช้งานต่อไป

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์ (2548) อธิบายว่า ระบบสารสนเทศ (Information System) เป็นการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาประยุกต์ใช้กับการจัดการข้อมูลในองค์กร มีส่วนประกอบ 5 ส่วน ดังนี้

- 1) ฮาร์ดแวร์ (Hardware)
- 2) ซอฟต์แวร์ (Software)
- 3) ข้อมูล (Data)
- 4) บุคลากรทางคอมพิวเตอร์ (Peopleware)
- 5) กระบวนการทำงาน (Procedures)

เมื่อนำส่วนประกอบทั้ง 5 ส่วนมารวมกันก็จะเป็นระบบสารสนเทศที่ทำให้สามารถทำการจัดเก็บข้อมูล การค้นคืนสารสนเทศ และการประมวลผลข้อมูล นำไปจัดทำรายงานสารสนเทศ เพื่อให้ผู้บริหารใช้ประโยชน์ต่อไป

2.2 ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ

บุญธิดา สุขวิเศษ (2547) อธิบายว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ หมายถึง ระบบที่รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกองค์กรอย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อนำมาประมวลผลและจัดรูปแบบให้ได้สารสนเทศที่ช่วยสนับสนุนการทำงาน และการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยหน้าที่หลัก 2 ประการ

- 1) สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรมาไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบ
- 2) สามารถทำการประมวลผลข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานและการบริหารงานของผู้บริหาร

ศุภิสราพร สุชาติพะยะรัตน์ (2548) อธิบายว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ หมายถึง เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษา และประมวลผลข้อมูลนั้น พร้อมทั้งมีการจัดทำรายงานข้อมูลให้อยู่ในรูปที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานบริหาร และตัดสินใจในหน่วยงานได้ หลักการในการสร้างระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้บริหารจะสามารถนำระบบสารสนเทศนั้นไปใช้งานได้ ประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลที่มีคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้น ณ เวลาปัจจุบัน และครบถ้วนเพียงพอต่อความต้องการ

- 2) กระบวนการที่เหมาะสมในการผลิตสารสนเทศจากข้อมูล ซึ่งข้อมูลนั้นเปรียบเสมือนเป็นวัตถุดิบ
- 3) สารสนเทศหรือผลผลิตจากระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ จะต้องตรงกับความต้องการของผู้ใช้หรือผู้บริหาร

2.3 การออกแบบและพัฒนาระบบ

พิเชษฐ์ ศิริรัตนไพศาลกุล (2545) อธิบายว่า การออกแบบระบบ คือ การกำหนดจุดประสงค์ และคุณลักษณะเฉพาะของระบบ การออกแบบขึ้นอยู่กับฮาร์ดแวร์ที่ใช้ และประเภทของระบบที่ต้องการสร้าง ได้แก่ ระบบทำงานแบบกลุ่ม ระบบแบ่งส่วนเวลา ระบบผู้ใช้งานเดียว ระบบหลายผู้ใช้ ระบบกระจายอำนาจ ระบบโต้ตอบทันที หรือระบบใช้งานทั่วไป

การกำหนดความต้องการสามารถแบ่งความต้องการได้เป็น 2 พวก คือ ความต้องการของผู้ใช้และ ความต้องการของระบบ ซึ่งระบบควรจะใช้สะดวก ใช้งานง่าย มีความน่าเชื่อถือ ปลอดภัย ไม่มีข้อผิดพลาด และทำงานได้อย่างรวดเร็ว

สัลยุทธ์ สว่างวรรณ (2546) อธิบายว่า การพัฒนาระบบเป็นการสร้างระบบงานใหม่หรือปรับปรุงระบบงานเดิมที่มีอยู่ให้ดีกว่าเดิม เพื่อแก้ปัญหาในการดำเนินงานบางอย่าง เช่น ผู้ใช้อาจไม่ได้รับข้อมูลที่ต้องการเนื่องจากมีความต้องการเพิ่มเติม หรือสิ่งแวดล้อมในการทำงานเปลี่ยนไป เทคโนโลยีที่ใช้กับระบบปัจจุบันล้าสมัย และมีค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสูง หรือผู้บริหารต้องการสร้างโอกาสในการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งสามารถสรุปความจำเป็นในการพัฒนาระบบได้ดังนี้

- 1) การเปลี่ยนแปลงกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงาน

ระบบเดิมไม่สามารถให้ข้อมูลหรือทำงานได้ตามต้องการ มีการดำเนินงานหลายขั้นตอนยุ่งยากในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาจัดทำข้อมูลสรุปสำหรับการติดตามการปฏิบัติงานโดยรวมขององค์กร และไม่สามารถสนับสนุนข้อมูลให้กับผู้บริหารได้เป็นอย่างดี จึงจำเป็นต้องพัฒนาหรือปรับปรุงระบบสารสนเทศที่สามารถช่วยให้ขั้นตอนการปฏิบัติงานภายใน และกระบวนการบริหารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- 2) การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี

เทคโนโลยีมีราคาถูกลง เทคโนโลยีที่ใช้อยู่ในระบบสารสนเทศปัจจุบันล้าสมัย ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาระบบมีราคาสูง เมื่อมีอุปกรณ์หรือชิ้นส่วนบางอย่างเสีย ไม่สามารถซ่อมหรือหาอุปกรณ์ทดแทนได้ ประกอบกับความต้องการที่จะลดต้นทุน และการปรับปรุงคุณภาพการบริการ

ลูกค้า จึงต้องรับเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ ซึ่งทำให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงานที่มีอยู่เดิม

3) การปรับองค์กรและสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน

ระบบที่ใช้งานอยู่ปัจจุบันมีขั้นตอนการทำงานที่ยุ่งยากซับซ้อน ขาดเอกสารอ้างอิงหรือเอกสารที่มีอยู่ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้การปรับปรุงหรือแก้ไขทำได้ยาก หรือมีความจำเป็นต้องปรับปรุงระบบการควบคุมประกอบกับความต้องการปรับองค์กรให้เหมาะสม เพื่อสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจได้อย่างรวดเร็ว และสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งระบบปัจจุบันไม่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ องค์กรจึงมองหาวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆ เพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดเอาไว้ หรือเพื่อขยายตลาดเพิ่มขึ้น

2.4 ฐานข้อมูล

กิตติ กักดีวัฒนะกุล และจำลอง กระจุดสาหะ (2542) อธิบายว่า ฐานข้อมูล ประกอบด้วย รายละเอียดของข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการจัดการ และเรียกใช้ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพในการประมวลผลฐานข้อมูล สร้างฐานข้อมูล สร้างรายงาน จัดการรายงาน เรียกว่า ระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management Systems: DBMS) โดยโปรแกรมเหล่านี้ทำหน้าที่จัดการฐานข้อมูลและเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ใช้และโปรแกรมประยุกต์ต่างๆ ฐานข้อมูลที่คุ้นเคยคือฐานข้อมูลแบบเชิงสัมพันธ์

ศิวัช กาญจนชุม และวิชาญ หงษ์บิน (2542) อธิบายว่า ฐานข้อมูล หมายถึง กลุ่มของข้อมูลที่ถูกรวบรวมเข้าไว้ด้วยกัน โดยครอบคลุมรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ในสำนักงานก็จะรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้ที่มาติดต่อ จนถึงการเก็บเอกสารทุกอย่างของสำนักงาน ซึ่งข้อมูลจะมีส่วนที่สัมพันธ์กันและเป็นที่ต้องการออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ข้อมูลนั้นอาจจะเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ สถานที่ หรือเหตุการณ์ใดๆ ที่เราสนใจศึกษา ซึ่งข้อมูลอาจจะได้มาจากการสังเกต การนับ หรือการวัด และข้อมูลอาจเป็นได้ทั้งตัวเลขหรือข้อความก็ได้ ที่สำคัญคือ ข้อมูลจะต้องเป็นสิ่งที่มีความจริง รายละเอียดของข้อมูลต่าง ๆ ต้องนำมาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันให้ตรงตามที่ต้องการ เพื่อสะดวกในการค้นหาและกรอกข้อมูลเพิ่มเติม

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์ (2548) อธิบายว่า ฐานข้อมูลประกอบด้วยแฟ้มข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งแต่ละแฟ้มจะมีความข้องเกี่ยวกับในรูปแบบของการกำหนดความสัมพันธ์ แต่ละแฟ้มข้อมูลนั้นจะไม่มีข้อมูลที่ซ้ำซ้อน ทำให้ประหยัดเนื้อที่การจัดเก็บ และในการปรับปรุงข้อมูลก็สามารถปรับเปลี่ยนข้อมูลในแฟ้มข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

2.5 งบดุล

พยอม สิงห์เสนห์ และนรินุช เมฆวิชัย (2543) อธิบายว่า งบดุล เป็นข้อมูลทางบัญชีที่นำมาจัดทำเป็นรายงานเพื่อประโยชน์ต่อผู้บริหารของกิจการและบุคคลภายนอก ได้แก่ ข้อมูลที่แสดงว่ากิจการมีทรัพยากร สิทธิเรียกร้องอยู่เท่าใด มีภาระผูกพันต่อบุคคลภายนอกเนื่องจากการจัดซื้อสิ่งของหรือบริการหรือการกู้ยืมเงินอยู่เท่าใด และเป็นส่วนของเจ้าของกิจการเท่าใด เป็นการแสดงถึงฐานะการเงินของธุรกิจ ซึ่งจำแนกข้อมูลออกเป็นสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของเจ้าของ

สินทรัพย์ หมายถึง ทรัพยากรทางเศรษฐกิจซึ่งกิจการเป็นเจ้าของอันเป็นประโยชน์ต่อกิจการในอนาคต จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1) สินทรัพย์หมุนเวียน ได้แก่ สินทรัพย์ที่เป็นเงินสดหรือที่อาจเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายในรอบระยะเวลาปีต่อไป หรือรอบระยะเวลาการดำเนินงานปกติของกิจการ
- 2) เงินลงทุน ได้แก่ เงินลงทุนในกิจการอื่น หรือซื้อหุ้นทุนหรือหุ้นกู้ในบริษัทอื่นเป็นการระยะยาว
- 3) ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ได้แก่ สินทรัพย์ที่มีสภาพคงทนถาวร มีอายุการใช้งานเกินกว่าหนึ่งปี และไม่อาจเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายในระยะปีต่อไปในการดำเนินงานตามปกติของกิจการ
- 4) สินทรัพย์อื่น ได้แก่ สินทรัพย์ที่ไม่อาจเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายในรอบระยะเวลาดำเนินงานหนึ่งปี

หนี้สิน หมายถึง หนี้ของกิจการหรือสิทธิเรียกร้องเหนือสินทรัพย์ของกิจการนั้น จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1) หนี้สินหมุนเวียน ได้แก่ หนี้สินซึ่งกิจการต้องชำระภายในรอบระยะเวลาปีต่อไป เช่น เจ้าหนี้การค้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เป็นต้น
- 2) หนี้สินระยะยาว ได้แก่ หนี้สินที่มีกำหนดเวลาชำระหนี้เกินกว่าหนึ่งปี เช่น เงินกู้ระยะยาว หุ้นกู้ และตั๋วจ่ายเงิน
- 3) หนี้สินอื่น ได้แก่ หนี้สินที่ไม่อาจจำแนกกว่าเป็นหนี้สินหมุนเวียนหรือหนี้สินระยะยาว เช่น กำไรจากการขายโดยผ่อนชำระรอดัดบัญชี เป็นต้น

ส่วนของเจ้าของกิจการ ได้แก่ ผลประโยชน์ของเจ้าของกิจการซึ่งเป็นจำนวนเท่ากับส่วนเกินของสินทรัพย์ที่สูงกว่าหนี้สิน

วิธีรายงานข้อมูลทางบัญชีโดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของกิจการดังกล่าวข้างต้นนี้ อาจเขียนเป็นสมการบัญชีได้ดังนี้

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของเจ้าของ}$$

ปรำงทฤษฏี เศษกระโท (2551) อธิบำยว่ำ งบคูล (Balance Sheet) หมำยถึง รำงำนที่จัดทำขึ้น เพื่อแสดงฐำนะกำรเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งซึ่งประกอบไปด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วน ของเจ้ำของเจ้ำของ

สินทรัพย์ (Assets) หมำยถึง สิ่งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตนที่มีมูลค่าเป็นด้วเงิน โดยมีบุคคล หรือกิจการเป็นเจ้ำของ ด้้แก่

- 1) สินทรัพย์ที่มีตัวตน (Tangible Assets) ด้้แก่ เงินสด เงินฝำกฐนกำร ลูกหนี้อำคร รดยนต์ ที่ดิน เป็นต้น
- 2) สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน (Intangible Assets) ด้้แก่ สิทธิบัตร ค่ำควำนนิยม สัมปทำน ลิขสิทธิ์ เป็นต้น

สินทรัพย์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

- 1) สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Asset) คือ สินทรัพย์ที่มีสภำพล่อง และกิจการ สำนารถ เปลี่ยนสภำเป็นเงินสด หรือขำย หรือกิจการจะสำมรถใช้งำนด้้หมด ภายใ้ระยะเวลำ 1 ปี หรือภายใ้รอบวงจรกำรดำเนินงำนตำนปกติของกิจการ ด้้แก่ เงินสด เงินฝำกฐนกำร ลูกหนี้อำคร สินค้ำคงเหลือ เป็นต้น
- 2) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (Non-Current Asset) คือ สินทรัพย์ที่กิจการไม่สำมรถ เปลี่ยนสภำเป็นเงินสด หรือสินทรัพย์ที่มีอำยุกำรใช้งำนเกินกว่ำ 1 ปี หรือเกินกว่ำ รอบวงจรดำเนินงำนตำนปกติของกิจการ และเป็นสินทรัพย์ที่มีจุดมุ่งหมำยเพื่อใช้ งำน เช่น ที่ดิน รดยนต์ อำครและอุปกรณ์ เป็นต้น

หนี้สิน (Liabilities) หมำยถึง จำนวนเงินที่บุคคลหรือกิจการมีกำรระผูกพันที่จะต้องจ่ำย สินทรัพย์ให้บุคคลหรือกิจการอื่นในอนำคต ซึ่งเรำเรียกว่ำ “เจ้ำหนี” ด้วเหตุนี้หนี้สินจึงเป็นพันธะ ที่บุคคลหรือกิจการจะต้องชดใช้ไม่ว่ำจะเป็นกำรชดใช้ด้วเงินสด สินค้ำ บริกำร หรือสิ่งมีค่ำอื่นใดก็ ตำน เช่น เจ้ำหนีกำรค้ำ เจ้ำหนีเงินกู้ เจ้ำหนีงำนอง เงินเบิกเกินบัญชีฐนกำร เงินกู้ เป็นต้น

หนี้สินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ หนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินไม่หมุนเวียน

- 1) หนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities) หมำยถึง หนี้สินที่มีระยะเวลำกำรชำระคืน ภายใ้ 1 ปี หรือภายใ้รอบระยะเวลำกำรดำเนินงำนตำนปกติของกิจการ ด้้แก่ เจ้ำหนี เงินเบิกเกินบัญชีฐนกำร เงินกู้ระยะสั้น ด้วเงินจ่ำย ค่ำใช้จ่ำยค้ำงจ่ำย เป็นต้น
- 2) หนี้สินไม่หมุนเวียน (Non-Current Liabilities) หมำยถึง หนี้สินที่มีระยะเวลำกำร ชำระคืนเกินกว่ำ 1 ปี หรือเกินกว่ำรอบระยะเวลำกำรดำเนินงำนตำนปกติของกิจการ ด้้แก่ หนี้เงินกู้ยืมระยะยว เป็นต้น

ส่วนของเจ้าของ (Owner's Equities) หมายถึง สิทธิความเป็นเจ้าของที่แท้จริงในสินทรัพย์ หรือส่วนได้ส่วนเสียในสินทรัพย์ของกิจการภายหลังจากหักหนี้สินทั้งสิ้นของกิจการแล้ว และกรรมสิทธิ์ที่กิจการมีในสินทรัพย์นั้นเรียกว่า “สินทรัพย์สุทธิ” ยกตัวอย่างเช่น ทุนถอนใช้ส่วนตัว เป็นต้น

สามารถเขียนเป็นสมการบัญชีได้ดังนี้

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของเจ้าของ}$$

2.6 งบกำไรขาดทุน

พยอม ลิงห์เสนห์ และนรินทร์ เมฆวิชัย (2543) อธิบายว่า งบกำไรขาดทุน เป็นข้อมูลที่แสดงว่ากิจการมีผลกำไรจากการดำเนินงานเพียงใดหรือไม่ โดยคำนวณผลกำไรของรอบเวลาหนึ่งปกติ คือ ระยะเวลา 1 ปี เรียกว่า รอบระยะเวลาบัญชีหรืองวดบัญชี การคำนวณกำไรของกิจการกระทำได้โดยการเปรียบเทียบรายได้และค่าใช้จ่ายของระยะเวลาบัญชีนั้น ส่วนเกินที่รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายเรียกว่า รายได้สุทธิหรือกำไรสุทธิ (ผลต่างระหว่างยอดขายกับต้นทุนขายเรียกว่า กำไรขั้นต้นหรือขาดทุนขั้นต้น เมื่อนำค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไปหักจากกำไรขั้นต้นหรือบวกกับขาดทุนขั้นต้นแล้ว ผลลัพธ์ที่ได้จึงเรียกว่า กำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ)

รายได้ หมายถึง สินทรัพย์ของกิจการที่เพิ่มขึ้นหรือหนี้สินที่ลดลงอันเป็นผลมาจากการจำหน่ายสินค้า การเสนอบริการ หรือการลงทุนในหลักทรัพย์

ค่าใช้จ่าย ได้แก่ สินทรัพย์ของกิจการที่ลดลง หรือหนี้สินที่เพิ่มขึ้น อันเป็นผลมาจากการผลิต การจัดหาสินค้าและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อการจำหน่ายสินค้าและการเสนอบริการ

กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ) หมายถึง ส่วนเกินที่รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง อันเป็นผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น ตรงกันข้าม กรณีที่รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายของรอบระยะเวลาบัญชี หมายถึง ขาดทุนสุทธิ

วิธีรายงานข้อมูลทางบัญชีโดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง อาจเขียนเป็นสมการบัญชีได้ดังนี้

$$\text{รายได้} - \text{ค่าใช้จ่าย} = \text{กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)}$$

เสาวลักษณ์ เลิศวรสิริกุล (2550) อธิบายว่า งบกำไรขาดทุน (Income Statement) หมายถึง งบการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการสำหรับช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี เป็นต้น เพื่อสรุปให้เห็นว่ากิจการมีรายได้และค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นเท่าใด ผลต่างระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายจะบอกถึงกำไรหรือขาดทุนของกิจการ

งบกำไรขาดทุน ประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้

- 1) รายได้ (Revenues) หมายถึง สินทรัพย์ที่กิจการได้รับมาหรือหนี้สินที่ลดลงจากการขายสินค้า การให้บริการ หรือการประกอบกิจกรรมอื่นในระหว่างงวดเวลาหนึ่ง สินทรัพย์ที่ได้รับส่วนใหญ่มักจะอยู่ในรูปของเงินสดหรือลูกหนี้
- 2) ค่าใช้จ่าย (Expenses) หมายถึง ต้นทุนค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการขายสินค้าหรือบริการในงวดหนึ่ง
- 3) กำไร(ขาดทุน)สุทธิ (Net Profit & Net Loss) หมายถึง ส่วนต่างระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายในงวดเวลาหนึ่งๆ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เขาวมาลัย บุญปก (2545) ได้พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้ภาษาพีเอชพีและโปรแกรมไมโครซอฟท์วิซวลฟอกซ์โปรในการเขียนเว็บแอปพลิเคชัน และใช้โปรแกรมมายเอสคิวแอลเป็นระบบฐานข้อมูล ซึ่งแต่เดิมใช้แรงงานคนและเก็บข้อมูลในเอกสารที่เป็นกระดาษ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของข้อมูล สิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดเก็บ และการสืบค้นข้อมูลทำได้ยาก จากการศึกษา พบว่า ระบบที่ได้พัฒนาขึ้นมีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน ความปลอดภัยของข้อมูลดีมาก ง่ายต่อการใช้งาน สืบค้นข้อมูลได้ง่ายและสามารถทำงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ซึ่งนำไปใช้สนับสนุนการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้จริง

สุภารัตน์ อภิธนานันท์ (2546) ได้พัฒนาระบบการเงินเพื่อการบริหารกองทุนชุมชนเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับระบบปฏิบัติการงานให้กู้ยืมเงินเพื่อเสริมสร้างอาชีพ และรายได้ของประชากรในเขตชุมชนเชียงใหม่ โดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์วิซวลเบสิกเวอร์ชัน 6.0 เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโปรแกรมและโปรแกรมไมโครซอฟท์แอคเซส 2000 เป็นฐานข้อมูล ซึ่งแต่เดิมการจัดเก็บข้อมูลของสมาชิก การจัดเก็บข้อมูลการกู้ยืมเงินและการชำระเงินกู้ยืมของสมาชิกจัดทำด้วยมือและจัดเก็บข้อมูลลงในแฟ้มเอกสาร การค้นหาข้อมูลทำได้ยาก ทำให้เกิดความล่าช้าในการออกรายงาน รวมทั้งข้อมูลอาจเกิดความเสียหายได้ เนื่องจากเป็นกระดาษ จากการศึกษา พบว่า ได้ฐานข้อมูลที่สามารถจัดเก็บข้อมูลสมาชิกกองทุน และข้อมูลคณะกรรมการกองทุนได้อย่างเป็นระบบ ถูกต้องครบถ้วน และช่วยลดขั้นตอนการทำงานในปัจจุบัน รวมถึงได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้องแม่นยำ สามารถนำไปใช้พัฒนาการบริการจัดการกองทุนหมู่บ้านได้

นมิตา ชื้อสตัย์สกุลชัย (2548) ได้พัฒนาระบบการเงินเพื่อการบริหารกองทุนหมู่บ้านหินไค้ว ตำบลป่ามะม่วง อำเภอเมือง จังหวัดตาก เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับระบบปฏิบัติการงานให้กู้ยืมเงินเพื่อเสริมสร้างอาชีพ และรายได้ของประชากรในหมู่บ้านหินไค้ว โดยใช้โปรแกรม

ไมโครซอฟท์วิซวลเบสิกเวอร์ชัน 6.0 เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโปรแกรมและโปรแกรม ไมโครซอฟท์แอกเซส 2000 เป็นฐานข้อมูล ซึ่งเดิมการเก็บข้อมูลของสมาชิกและข้อมูลด้านการเงิน ได้บันทึกลงในกระดาษ การสืบค้นข้อมูลทำได้ยากและได้ข้อมูลสารสนเทศไม่ครบถ้วน จากการศึกษา พบว่า ผู้ใช้ระบบได้รับข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้องครบถ้วน สะดวกในตรวจสอบ บัญชี ทำให้ทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงินของกองทุนและผลการดำเนินงานของกองทุน อีกทั้งยังสะดวกต่อการค้นหาและปรับปรุงข้อมูลได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการบริหารกองทุนได้

จิตติ วราพุด (2551) ได้พัฒนาระบบสารสนเทศเงินบริจาคและกองทุน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเงินบริจาคและกองทุน คณะ แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์วิซวลฟอกซ์โปรในการ ออกแบบและพัฒนาส่วนติดต่อผู้ใช้ และใช้โปรแกรมมายเอสคิวแอลในการจัดการฐานข้อมูล ซึ่ง เดิมได้มีการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดเก็บข้อมูล แต่ระบบไม่ได้มีการเชื่อมโยง ข้อมูลถึงกัน และระบบโปรแกรมยังไม่ครอบคลุมระบบงานทั้งหมด รวมทั้งการทำงานบางส่วน ยังคงใช้ระบบมืออยู่ ทำให้ได้ข้อมูลที่ขัดแย้งและซ้ำซ้อนกันในแต่ละหน่วยงาน การเพิ่ม ลบ แก้ไข ข้อมูลทำได้ยาก จากการศึกษา พบว่า ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจในการใช้งานระบบ เนื่องจากระบบ สามารถนำเสนอรายงานต่าง ๆ ได้ตรงกับความต้องการและครบถ้วน ได้สารสนเทศมาใช้ ประกอบการตัดสินใจได้รวดเร็วขึ้น และได้ระบบฐานข้อมูลในการจัดเก็บที่เหมาะสมและมีความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูล